

عنوان : مقایسه تعداد تکرار تا رسیدن به جواب میان روش های محاسباتی برای ماتریس های تصادفی چهار و پنج و شش بعدی

مراحل پروژه به صورت زیر می باشند :

-1- تولید ماتریس تصادفی مربعی $n * n$ براساس مراحل زیر :

-1-1 درایه های روی قطر اصلی یک باشند یعنی رابطه $a_{i,j} = 1$, $\forall i = j, i, j = 1, 2, \dots, n$ برقرار است.

-2-1 درایه های زرد رنگ به صورت اعداد تصادفی شامل یکی از اعداد $1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \frac{1}{5}, \frac{1}{6}, \frac{1}{7}, \frac{1}{8}, \frac{1}{9}$ تعیین گردند.

-3-1 درایه های بالای قطر اصلی براساس رابطه $a_{i,j} * a_{j,k} = a_{i,k}$, $i, j, k = 1, 2, \dots, n$ (به عنوان مثال $a_{2,4} * a_{4,5} = a_{2,5}$) بدست آیند بگونه ای که لازم است به ترتیب ابتدا درایه های سبز رنگ، سپس درایه های بنفش رنگ، سپس درایه های قرمز رنگ و ... محاسبه گردند زیرا تعیین مقدار درایه های سبز رنگ پیش نیاز محاسبه مقدار درایه های بنفش رنگ و مقدار درایه های قرمز رنگ پیش نیاز محاسبه مقدار درایه های بنفش رنگ و ... می باشند.

-4-1 پس از محاسبه درایه های بالای قطر اصلی، درایه های پایین قطر اصلی از رابطه $a_{i,j} * a_{j,i} = 1$ قابل محاسبه خواهند بود.

$$A = \begin{array}{ccccccccc} 1 & a_{1,2} & a_{1,3} & a_{1,4} & a_{1,5} & & & & \\ & 1 & a_{2,3} & a_{2,4} & a_{2,5} & \cdots & & & \\ & & 1 & a_{3,4} & a_{3,5} & \cdots & a_{i-4,j} & & \\ & & & 1 & \cdots & \cdots & a_{i-3,j} & \cdots & \\ & & & & 1 & \cdots & a_{i-2,j} & \cdots & \cdots \\ & & & & & 1 & a_{i-1,j} & \cdots & a_{n-4,n} \\ & & & & & & 1 & \cdots & a_{n-3,n} \\ & & & & & & & 1 & a_{n-2,n} \\ & & & & & & & & 1 \\ & & & & & & & & & 1 \end{array}$$

2- تعیین چندجمله مشخصه Characteristic polynomial A مرحله اول که کد آن برای یک ماتریس سه بعدی مربعی نمونه به شکل زیر می باشد :

Characteristic polynomial of the matrix A in terms of x :

```
syms x
A = sym([1 1 0; 0 1 0; 0 0 1]);
polyA = charpoly(A,x)
polyA =
x^3 - 3*x^2 + 3*x - 1
```

لازم به ذکر است که کد فوق باید برای این پروژه بازنویسی شود و فقط syntax دستورات آن برای راحتی کار اشاره شده است.

3- بکارگیری الگوریتم پنج روش «دوبخشی»-«نابجایی»-«نیوتون رافسون»-«وتری»-« نقطه ثابت» جهت حل چندجمله مشخصه ماتریس تصادفی مرحله دوم با لحاظ میزان خطای 10^{-4} .

به جواب چندجمله مشخصه «مقدار ویژه» یا eigenvalue گفته می شود و کدهای الگوریتم های مذکور به شرح زیر برای محاسبه مقدار ویژه نوشته شده و تست گردیده است و برای راحتی کار به شما ارائه شده است.

3-1 روشن دوبخشی

به جای نقطه چین در کد زیر باید چندجمله مشخصه از مرحله دوم جایگزین شود.

```
function [x, fx] = BisectionMethod(f, interval, MinRelErr)

a = interval (1);
b = interval (2);
fa = f(a);
fb = f(b);
it = 0;
    While true
        it = it + 1;
        m = (a+b)/2;
        fm = f(m);
        if fm*fa>0
            a = m;
            fa = fm;

        elseif fm*fb>0
            b = m;
            fb = fm;

        else
            break;
```

```

    end
    EstRelErr = abs((a-b)/((a+b)/2));
    if EstRelErr <MinRelErr
        break;
    end

end

x = m;

end

clc;
clear;
close all;
%% The function f(x)
f=@(x) .....;
[x, fx] = BisectionMethod(f, [-8 8], 1e-4);
disp('Final Solution:');
disp(['eigenvalue= ' num2str(x)]);
disp(['Number of Iteration= ' num2str(it)]);

```

3-2- روشنابجا

به جای نقطه چین در کد زیر باید چندجمله مشخصه از مرحله دوم جایگزین شود.

```

function [x, fx] = FalsePositionMethod(f, interval, MinRelErr)

a = interval (1);
b = interval (2);
fa = f(a);
fb = f(b);
it = 0;
    While true
        it = it + 1;
        m = (a*fb-b*fa) / (fb-fa);
        fm = f(m);
        if fm*fa>0
            a = m;
            fa = fm;

        elseif fm*fb>0
            b = m;
            fb = fm;

        else
            break;
        end
    EstRelErr = abs((a-b)/((a+b)/2));
    if EstRelErr <MinRelErr
        break;
    end

```

```

    end
end

x = m;

end
clc;
clear;
close all;
%% The function f(x)
f=@(x) ....;
[x, fx] = FalsePositionMethod(f, [-8 8], 1e-4);
disp('Final Solution:');
disp(['eigenvalue= ' num2str(x)]);
disp(['Number of Iteration= ' num2str(it)]);

```

3-3- روش نیوتن رافسون

به جای نقطه چین در کد زیر باید چندجمله مشخصه از مرحله دوم جایگزین شود.

```

function df = Derivative(f, x)
    dx = 1e-4;
    df = (f(x+dx)-f(x-dx)) / (2*dx);
end
function [x, fx] = NewtonRaphsonMethod(f, x0, MinRelErr)
x = x0;
fx = f(x);
while true
    f1x = Derivative(f,x);
    xnew = x - fx/f1x;
    fxnew = f(xnew);
    EstRelErr = abs((xnew-x)/x);
    x = xnew;
    fx = fxnew;
    if EstRelErr <MinRelErr
        break;
    end
end
clc;
clear;
close all;
%% The function f(x)
f=@(x) ....;
[x, fx] = NewtonRaphsonMethod(f, 1, 1e-4);
disp('Final Solution:');
disp(['eigenvalue= ' num2str(x)]);
disp(['Number of Iteration= ' num2str(it)]);

```

3-4- روش وتری

به جای نقطه چین در کد زیر باید چندجمله مشخصه از مرحله دوم جایگزین شود.

```
function [x, fx] = SecantMethod(f, interval, MinRelErr)
x1= interval(1);
x2= interval(2);
fx1 = f(x1);
fx2 = f(x2);
    while true
        xnew = x2 - fx2*(x2-x1) / (fx2-fx1);
        fxnew = f(xnew);
        EstRelErr = abs((xnew-x2)/x2);
        x1 = x2;
        x2 = xnew;
        fx1 = fx2;
        fx2 = fxnew;
        if EstRelErr <MinRelErr
            break;
        end
    end
x = x2;
fx = fx2;

end
clc;
clear;
close all;
%% The function f(x)
f=@(x) ....;
[x, fx] = SecantMethod(f, [-8 8], 1e-4);
disp('Final Solution:');
disp(['eigenvalue= ' num2str(x)]);
disp(['Number of Iteration= ' num2str(it)]);
```

3-5- روش نقطه ثابت

به جای نقطه چین در کد زیر باید چندجمله مشخصه از مرحله دوم جایگزین شود.

```
function [x, fx] = FixedPointMethod(f, x0, MinRelErr)
g=@(x) fx+x;
x = x0;
fx = f(x);
gx = g(x);
    while true
        xnew = gx;
        RelErr = abs((xnew-x)/x);
        x = xnew;
        fx = f(x);
        gx = g(x);
```

```

if RelErr <MinRelErr
    break;
end

end
end
clc;
clear;
close all;
%% The function f(x)
f=@(x) ....;
[x, fx] = FixedPointMethod(f, 1, 1e-4);
disp('Final Solution:');
disp(['eigenvalue= ' num2str(x)]);
disp(['Number of Iteration= ' num2str(it)]);

```

- بکارگیری ماتریس تصادفی A مرحله اول در الگوریتم روش «توانی» با لحاظ میزان خطای 10^{-4} براساس مراحل

زیر.

لازم به ذکر است که در این روش برخلاف پنج روش قبلی نیازی به چندجمله مشخصه نمی باشد.

$$U_0 = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ \vdots \\ 1 \end{bmatrix}_{n \times 1} \quad 4-1$$

در نظر گرفته می شود.

- مقدار بردار U_1 از رابطه $U_1 = \frac{AU_0}{\|AU_0\|_2}$ محاسبه می گردد که در آن نرم اقلیدسی هر بردار مانند

$$W = \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \\ \vdots \\ \vdots \end{bmatrix}_{n \times 1} \quad 4-2$$

$\|W\|_2 = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2 + \dots}$ از رابطه بدست می آید.

- مقدار λ_1 از رابطه $\lambda_1 = \frac{U_1^T AU_1}{U_1^T U_1}$ محاسبه می گردد که در آن ترانهاده هر بردار مانند

$$W^T = [a \quad b \quad c \quad \dots \quad \dots \quad \dots]_{1*n} \text{ از رابطه } W = \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \\ \vdots \\ \vdots \\ \vdots \end{bmatrix}_{n*1}$$

-4-4 مقدار بردار U_2 از رابطه محاسبه می گردد.

$$U_2 = \frac{AU_1}{\|AU_1\|_2}$$

-4-5 مقدار λ_2 از رابطه محاسبه می گردد.

$$\lambda_2 = \frac{U_2^T AU_2}{U_2^T U_2}$$

-4-6 مقدار $\left| \frac{\lambda_2 - \lambda_1}{\lambda_2} \right|$ باشد آنگاه الگوریتم خاتمه محاسبه می گردد و چنانچه $\varepsilon = 10^{-4}$ باشد آنگاه الگوریتم خاتمه محاسبه می گردد.

می یابد و مقدار λ_1 به عنوان eigenvalue در نظر گرفته می شود، در غیر این صورت مرحله بعد اجرا می شود.

-4-7 مقدار بردار U_3 از رابطه محاسبه می گردد.

$$U_3 = \frac{AU_2}{\|AU_2\|_2}$$

-4-8 مقدار λ_3 از رابطه محاسبه می گردد.

$$\lambda_3 = \frac{U_3^T AU_3}{U_3^T U_3}$$

-4-9 مقدار $\left| \frac{\lambda_3 - \lambda_2}{\lambda_3} \right|$ باشد آنگاه الگوریتم خاتمه محاسبه می گردد و چنانچه $\varepsilon = 10^{-4}$ باشد آنگاه الگوریتم خاتمه محاسبه می گردد.

می یابد و مقدار λ_2 به عنوان «مقدار ویژه» یا eigenvalue در نظر گرفته می شود، در غیر این صورت مرحله بعد اجرا می شود.

-4-10 مقدار بردار U_4 از رابطه محاسبه می گردد.

$$U_4 = \frac{AU_3}{\|AU_3\|_2}$$

.....

.....

.....

5- خروجی پروره به صورت نمایش «مقدار ویژه» و «تعداد تکرار تا رسیدن به جواب» در شش روش «دوبخشی»-«نابجایی»-«نیوتون رافسون»-«وتربی»-« نقطه ثابت»-«توانی» برای صد ماتریس تصادفی چهار و پنج و شش بعدی در قالب

جدول زیر مورد نظر می باشد :

روش توانی	روش نابجایی	روش وتری	روش نقطه ثابت	روش دوبخشی	روش نیوتون رافسون				
						مقدار ویژه			ماتریس تصادفی اول ماتریس 4 بعدی
						تعداد تکرار تا به رسیدن به جواب			
						مقدار ویژه	.	.	
						تعداد تکرار تا به رسیدن به جواب	.	.	
						مقدار ویژه			ماتریس تصادفی صدم ماتریس 5 بعدی
						تعداد تکرار تا به رسیدن به جواب			
						مقدار ویژه	.	.	
						تعداد تکرار تا به رسیدن به جواب	.	.	
						مقدار ویژه			ماتریس تصادفی صدم ماتریس 6 بعدی
						تعداد تکرار تا به رسیدن به جواب			
						مقدار ویژه	.	.	
						تعداد تکرار تا به رسیدن به جواب	.	.	
						مقدار ویژه			ماتریس تصادفی اول ماتریس 6 بعدی
						تعداد تکرار تا به رسیدن به جواب			